

# TARIMSAL ÜRETİCİ BİRLİKLERİNİN KURULUŞ, USUL VE ESASLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

Resmi Gazete Yayın Tarihi : 16 Ocak 2005

Sayı : 25702

## BİRİNCİ BÖLÜM

### Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

#### Amaç ve kapsam

**Madde 1** — Bu Yönetmeliğin amacı, tarım üreticilerinin gönüllülük esasına dayanarak asgari ilçe düzeyinde kendi aralarında örgütlenerek oluşturacakları birliklerin hangi ürün veya ürün grubu bazında kurulacaklarını, birliğin toplam üretim miktarının ürün bazında tespiti ve mevcut tarımsal örgütlerin uyumlarına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

#### Dayanak

**Madde 2** — Bu Yönetmelik 6/7/2004 tarihli ve 25514 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununun 3 ve 4 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

#### Tanımlar

**Madde 3** — Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık : Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,
- b) Genel Müdürlük : Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğünü,
- c) Tarım üreticisi: Her türlü bitkisel ve hayvansal ürünler ile avcılık ve yetiştiricilik yoluyla su ürünleri üretimini yaparak, bunları pazara sunan gerçek ve tüzel kişileri,
- d) Birlik: Belirli bir ürün veya ürün grubu bazında olmak üzere, en az ilçe seviyesinde ve asgari onaltı tarımsal üretici tarafından, gönüllülük esasına dayanarak kurulan tüzel kişiliği haiz tarımsal üretici birliklerini,
- e) Merkez birliği: Ürün veya ürün grubu bazında faaliyet gösteren en az yedi üretici birliğinden oluşan birliklerin bir araya gelerek oluşturdukları birlikleri,
- f) Ürün: Her türlü bitkisel, hayvansal ve su ürünleri ile ilgili tarımsal ürünü,
- g) Ürün grubu: Aynı familyada yer alan türlere ilişkin ürünler ile organik tarımsal üretim sistemi ile yetiştirilen ürünleri,
- h) İl ve ilçe müdürlüğü : Tarım ve Köyişleri Bakanlığı il ve ilçe müdürlüklerini,
- ı) Tarımsal örgütler: Tarımsal amaçlı kooperatifler, birlikler ve üst kuruluşlarını, ifade eder.

## İKİNCİ BÖLÜM

### Ürün ve Ürün Grupları

#### Ürün ve ürün gruplarının belirlenmesi

**Madde 4** — Ülkemizdeki tarımsal alanların coğrafik ve ekolojik şartları ile tarım sektöründeki ihtiyaçlar dikkate alınarak, tarımsal üretici birliklerinin hangi ürün veya ürün grubu bazında kurulacağı aşağıdaki şekilde belirlenmiş olup bu ürün veya ürün gruplarında yer almayan yeni türlerde de ihtiyaç duyulması halinde, bu Yönetmelikte belirtilen ürün veya ürün grupları içerisinde yer alması ve birliğin toplam üretim miktarının ürün bazında belirlenen miktarda olması halinde üretici birliği kurulabilir.

#### Bitkisel üretim ile ilgili ürün ve ürün grupları

**Madde 5** — Bitkisel üretim ile ilgili ürünler ve oluşturdukları ürün gurupları şunlardır;

- a) Meyve;
- 1) Meyve üreticileri,

- 2) Yumuşak çekirdekli; elma, armut, ayva,
- 3) Sert çekirdekli; kayısı, kiraz, vişne, şeftali, nektarin, erik, kızılcık, zerdali, zeytin,
- 4) Sert kabuklular; kestane, ceviz, badem, fındık, antep fıstığı,
- 5) Üzümsü meyveler; çilek, dut, muz, Trabzon hurması, kivi, böğürtlen, ahududu, kuşburnu, üzüm, incir,
- 6) Turunçgiller,
- 7) Meyve ve asma fidanı üreticileri.
- b) Sebze ve süs bitkileri;
  - 1) Sebze; örtü altı sebze üreticileri, domates, havuç, patlıcan, kabak, karpuz, kavun, biber, kök ve yumrulu bitkiler, baklagil sebzeleri,
  - 2) Mantar,
  - 3) Süs bitkileri; kesme çiçekler, iç ve dış mekan bitkileri, doğal çiçek soğanları.
- c) Tarla bitkileri;
  - 1) Tahıllar; buğday, arpa, yulaf, çavdar, çeltik, mısır,
  - 2) Yemelik dane baklagiller; nohut, mercimek, kuru fasulye,
  - 3) Endüstri bitkileri; pamuk, patates, tütün,
  - 4) Yağlı tohumlu bitkiler; ayçiçeği, kolza, soya, yer fıstığı, aspir,
  - 5) Yem bitkileri; fiğ, yonca, korunga,
  - 6) Çay,
  - 7) Tıbbi ve kokulu baharat bitkileri.

#### **Hayvansal üretimle ilgili ürünler ve ürün grupları**

**Madde 6** — Bu konuda aşağıda belirtilen ürün veya ürün grubunda birlik kurulabilir.

- a) Süt,
- b) Kırmızı et,
- c) Kanatlı hayvan eti,
- d) Yumurta,
- e) Bal,
- f) Koza veya ham ipek.

#### **Su ürünleri üretimi**

**Madde 7** — Denizler, doğal göller, baraj gölleri, göletler, akarsular, dalyanlar, lagünler ve karada çeşitli sistemler kullanarak su ürünleri yetiştiriciliği ve avcılık yaparak elde ettikleri su ürünlerini pazara sunmayı taahhüt edenler birlik kurabilir. Bu ürün veya ürün grubunda birlik kuracak su ürünleri yetiştiricilerinin; su ürünleri yetiştiricilik belgesi, su ürünleri avcılarının; su ürünleri ruhsat teskeresine sahip olma şartı aranır.

#### **Organik ürün yetiştirici birlikleri**

**Madde 8** — Organik tarımsal üretim sistemi ile ürün yetiştirerek elde ettikleri organik ürünleri pazara sunmayı taahhüt edenler birlik kurabilir. Bu üretim sistemi ile üretim yapanların kuracakları birlik yetiştiricilerinden kontrol ve/veya sertifikasyon kuruluşundan organik üretim yaptığını belirten bir belge almaları şartı aranır.

### **ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**

Birliğin Asgarî Üretim Kapasitesinin Tespiti

#### **Bitkisel üretim kapasitesi**

**Madde 9** — Bitkisel üretim grubunda yer alan ürün veya ürün grubunda kurulacak üretici birliklerini oluşturan üreticilerin toplam asgarî üretim miktarı, ürün veya ürün grubu bazında ilçe'deki toplam üretimin yüzde onunu teşkil etmesi gerekir.

Bir ilçe'deki aynı ürün veya ürün grubu bazındaki üretim, ilin toplam üretiminin yüzde ellisini

aşırıysa birinci fıkrada belirtilen kapasite şartı asgarî yüzde beş olarak uygulanır.

### **Hayvansal üretim kapasitesi**

**Madde 10** — Bu grupta yer alan ürün veya ürün grubunda kurulacak üretici birliklerin asgarî üretim kapasitesi aşağıdaki gibidir;

a) Süt; Bu ürün bazında kurulacak birliğin, asgarî pazarlanabilir süt üretimi yıllık üç bin altı yüz ton olması gerekir.

b) Kırmızı et; Bu ürün bazında kurulacak birliğin, asgarî pazarlanabilir et üretimi yıllık üç yüz yirmi ton olması gerekir.

c) Kanatlı hayvan eti; Bu ürün bazında kurulacak birliğin, asgarî yüz bin adet yıllık üretim kapasitesine sahip olması gerekir.

d) Yumurta; Bu ürün bazında kurulacak birliğin, asgarî yumurta üretimi yıllık onaltı milyon adet olması gerekir.

e) Bal; Bu ürün bazında kurulacak birliğin, asgarî bal üretim kapasitesi yıllık yirmidört ton olması gerekir.

f) Koza veya ham ipek; Bu gruptan kurulacak birliğin, asgarî üretim kapasitesi yıllık dört yüz kilogram olması gerekir.

### **Su ürünleri üretim kapasitesi**

**Madde 11** — Bu grupta yer alan ürün veya ürün grubunda kurulacak üretici birliklerinin asgarî üretim kapasitesi aşağıdaki gibidir;

a) Yetiştiricilikte

1) Deniz ürünleri: Bu ürün bazında kurulacak birliğin asgarî üretim kapasitesi yıllık üç yüz ton olması gerekir.

2) İç su ürünleri: Bu ürün bazında kurulacak birliğin asgarî üretim kapasitesi seksen ton olması gerekir.

b) Avcılıkta

1) Deniz ürünleri: Bu ürün bazında kurulacak birliklerin asgarî üretim kapasitesi yıllık bin altı yüz ton olması gerekir.

2) İç su ürünleri: Bu ürün bazında kurulacak birliklerin asgarî üretim kapasitesi yıllık dört yüz ton olması gerekir.

### **Organik tarım üretimi kapasitesi**

**Madde 12** — Organik tarımsal üretim sistemi ile yetiştirilen ürünlerde üretim yapan yetiştiricilerin kuracağı birliklerde üretim kapasitesi şartı aranmaz.

### **Kuruluş ve tescil**

**Madde 13** — Bu Yönetmeliğin 9, 10 ve 11 inci maddelerinde belirlenen asgari üretim kapasitesine sahip gerçek ve tüzel kişiliği haiz on altı tarımsal üretici imzaladıkları tüzük ve kuruluş belgeleri ile Bakanlığa müracaatları sonucunda tüzel kişilik kazanır.

Bakanlıkça otuz gün içinde bu Yönetmeliğin ilgili maddeleri uyarınca inceleme yapılır. Birlik tüzüğünde mevzuata aykırılık veya noksanlık tespit edildiği takdirde, bunların giderilmesi geçici yönetim kurulundan yazı ile istenir. Bu yazının tebliğinden itibaren otuz gün içinde belirtilen noksanlıklar tamamlanmaz veya mevzuata aykırılık giderilmez ise Bakanlıkça birliğin tescili yapılmayarak kurucu üyelere bildirilir ve genel hükümlere göre işlem yapılır.

### **Birlik tüzüğü**

**Madde 14** — Birlikler tarafından hazırlanan birlik tüzüğünde; kurulan birliğin bulunduğu bölgenin ekonomik durumu, coğrafi ve ekolojik şartları göz önünde bulundurularak, birliğin amaçları, çalışma konuları ve üyelerin birlik aracılığı ile pazarlamayı taahhüt etmesi gereken asgari ürün miktarı belirlenir.

## **DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**

Mevcut Tarımsal Örgütlerin Uyumu ve Son Hükümler

### **Mevcut tarımsal örgütlerin uyumu**

**Madde 15** — Çeşitli kanunlarla kurulmuş birlikler ve kooperatif birlikleri hangi ürün veya ürün grubunda faaliyet gösteriyorsa bu Yönetmelikte belirlenen kriterleri taşıması halinde üretici birliğine üye/kurucu üye olabilir. Mevcut örgütlerin üretici birliğine üye olmaları konusunda yönetim kuruluna yetki verilmesine ilişkin genel kurullarından alacakları kararı üyelik esnasında ibraz etmeleri gerekir.

### **Yürürlük**

**Madde 16** — Bu Yönetmelik yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

### **Yürütme**

**Madde 17** — Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyşleri Bakanı yürütür.